

XXXII. OTDK Testnevelés- és Sporttudományi Szekció

„Tanuljon meg minden gyermek úszni!”

Úszásoktatási metodikák összehasonlító elemzése

a mindennapos testnevelés keretein belül

Készítette: Kovács Zsófia

Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar,

Sporttudományi- és Testnevelési Intézet

Testnevelő - Földrajz tanár MA II. évfolyam

Témavezető: Dr. Tóvári Ferenc

Tartalom

Bevezetés:.....	3
Célkitűzés:	3
Módszerek:	3
Eredmények:.....	4
Eredmények és megbeszélés:	5
Összefoglalás:.....	6
További kutatási lehetőségek:	7
Irodalmi hivatkozás	8
Világháló oldalak	8
Melléklet.....	9
Nyilatkozat a pályázó egyéni hozzájárulásáról a pályaműben leírt eredményekhez	11

„Tanuljon meg minden gyermek úszni!”

Úszásoktatási metodikák összehasonlító elemzése a mindennapos testnevelés keretein belül

Bevezetés:

Vizes sportágak képviselőjeként, s testnevelő szakos hallgatóként testközelből tapasztalhattam meg különböző úszásoktatási metodikákat, ezért is keltette fel a figyelmemet a „Tanuljon meg minden gyermek úszni!” c. program. A szintén pár éve bevezetett mindennapos testnevelés keretei, egy kicsit közelebb hozta ezt az elképzelést, hiszen e keretek lehetőséget nyújtanak az úszásoktatás létrejöttéhez. A vizsgálatom során a mindennapos testnevelésen belüli úszásoktatási lehetőségek, metodikák összehasonlításával foglalkozom, kiderítve hogy lehetne a leghatékonyabban megfelelő időkereteken belül megtanítani a fiatalokat eme nemes sport elsajátításához.

Célkitűzés:

Célom kideríteni, hogy pontosan hol, milyen körülmények közt, tárgyi feltételek mellett, s mely uszodákban vesznek részt a diákok az ilyen típusú úszásoktatásokon. Kik tanítják őket – tényleg szakemberek, vagy ezzel ellentétben a testnevelő tanárok, kiknek nincs szakspecifikus végzettségük. Milyen metodikai eljárásokat alkalmazva sajátítják el egy, a tantervben meghatározott időkereten belül az úszást. Egy osztály körülbelül hány alkalommal tud részt venni (pénzügy, szállítás...) Megtudni, hogy egy megyeszékhelyen, hány iskola tud szervezett kereteken belül lehetőséget nyújtani a diákoknak az úszás elsajátításához, és esetleg valóban megvalósítható-e, hogy Magyarországon minden gyerek meg tanuljon úszni? Tehát tényleg minden gyereknek van lehetősége részt venni a programban, megvan-e az esélyegyenlőség ezzel kapcsolatosan?

Ezen kívül célom még kideríteni, hogy mennyire kapcsolják össze a mindennapos testnevelés programjával az úszásoktatást. Használják-e a lehetőséget, a mindennapos testnevelést és azon kereteken belül tanítják meg-e a diákokat úszni, vagy pedig szülői hozzájárulással testnevelés órán kívül oldja meg az iskola az oktatásukat?

Módszerek:

A kutatás szakértői mintavétellel történt. Kisiskolások úszásszintjének felmérését végeztem, végzem, emellett a résztvevők véleményére is kíváncsi voltam, ezáltal kérdőívezést is

végeztem. A felmérések folyamatosak, félévkor s tanév végén történnek. A kapott eredményeket táblázatokban és diagramokban ábrázolom.

Mintaválasztás módjának meghatározása: Szakértői mintavétel (szakirányos tudás végett)

Elemzés meghatározása

- Kaposvár: 841 (2011/12.)+ 381 fő (2013/14.)
- Pécs: 837 fő + 94 fő (2013/14.)

A vizsgálat célja: Bizonyítani, hogy heti 1 alkalom (folyamatos) elegendő ahhoz, hogy a diák a tanév végére elsajátítsa az úszómozgást.

A vizsgálat helye: PTE TTK uszoda, Kaposvári Virágfürdő

A vizsgálat ideje: 2012-2013-2014

Adatgyűjtési módszerek és eszközök

- Szóbeli kikérdezés, több kimenetű zárt kérdéstípusokból álló kérdőív
- Úszástudást felmérő lap kitöltése teljesítmény alapján

Statisztikai elemzés módja

- Excel táblázatok (eredmények százalékos formában) és diagramok (kör és oszlop)
- Matematikai, statisztikai módszer

Eredmények:

A felmérések alapján megmondható, hogy hány óra szükséges, lenne ideális a gyerekek számára az úszástudás elsajátításához. Kik, hogyan szervezik, tanítják az iskolásokat úszásra. Megtudhatjuk, hogy a gyerekek mennyire élvezik-e avagy sem az úszást, mely úszásnemeket, vízhez szoktató módszereket részesítik előnyben. Emellett véleményt formáltak az őket kísérő tanárok, szülők erről az iskolai kereteken belül létrejövő lehetőségről.

Eredmények és megbeszélés:

Előzményképp elmondanám, hogy a kormány 16 sportágnál kiemelt támogatást szolgál, és ennek egyik fő kedvezményezettje az úszás lett. Ami nagyszerű lehetőség a magyar úszószövetségnek. Ebből adódóan 2020-ig 14 milliárd forinttal támogatja a hazai úszás fejlesztését, ebbe beletartozik, a Tanuljon meg minden gyermek úszni c. program. Az infrastruktúra, tárgyi szükségletek (uszodák tanmedencék építése) - A kormányprogram 300 új tanmedencét ígért. – És elmondásuk szerint ezen túl kvalifikált szakemberek végzik az úszásoktatást.

Ehhez képest közel egy éve a program elkezdése után 2014 februárjában megjelent adatok szerint ma 175 járásból 89 járásban nincs tanuszoda. Nógrád és Tolna megyében 1-1 tanmedence van, Győrben nincs 50 méteres medence (most épül) Zala megyében szintén nincs 50 méteres.

Ha ezek a feltételek esetlegesen megoldódnának a közeljövőbe sem feltétlen fog megvalósulni az úszás tudás a kisiskolások részéről.

A jelenlegi, átlagos úszásoktatási órakeret egy iskolában 8-12-16-20 alkalom. Ez azonban nem elegendő a diákok úszásmozgásának elsajátításához, de néhány esetben a vízhez szoktatáshoz sem (8), főleg ha ötödikes gyerekek vesznek részt rajta (pl. Pécs városában).

Optimálisan 40 tanítási egység elegendő ahhoz, hogy megtanulja a gyermek az úszómozgást. Ez az előrelépés pár megyeszékhelyen elérhető (pl. Kaposvár)

A felmérések során szeretném bebizonyítani, hogy 30-40 általános iskolás úszásoktatás elegendő a víz biztos úszásmozgás megtanulásához, mely során jelentősége van az oktató-tanuló létszám aránynak (8 fő-1oktató). Vizsgálataim alatt 2 alternatív, alkalmazott úszóoktatási metodikát mérek fel (iskolai kereten belül)

A két haladási tematika összehasonlítása, eredményességük közti különbségek kimutatása

- Több oktató integrált úszásoktatási metodika során az 1. osztályos diákok év végére megtanulnak háton úszni, taposni, megismerkednek a mell kéz – és lábtempóval. 2. osztályban elsajátítják a mellúszást is, s év végére így 2 úszásnemben tudnak úszni. Az oktatások során több oktató (4-6) is segíti a gyerekek úszáselsajátítását, akár sérült gyerekekkel is könnyen dolgoznak. - Pécs

- Hagyományos úszásoktatási metodika-Kaposvár: Itt 2. osztályosok vesznek részt a központosított oktatásban 17 iskolából 14 igényli ezt. Ők hagyományosan 2 oktatóval egy mélyvízes s kisvízes csoportra differenciálódnak. Év végére a gyerekek többsége 2 úszásnemben 25 métert úsznak le.

Jelenlegi eredményeimet két részre osztottam az egyik a kérdőívezésből adódik, a másik az úszástudás felméréséből. A vizsgálatok során, felmértem a résztvevők véleményét is, mik a kedvenc feladataik, s mennyire élvezték, érezték hasznosnak az oktatást. Megkérdeztem tőlük, szerintük miért is fontos megtanulni úszni fiatalon?

Válaszadók 64% úgy tudja, hogy az „életvédelem” (és az egészség megőrzése) miatt kell megtanulni úszni. A kedvelt feladatok közül pozitívan jelenik meg a víz alá merülés (78%). Mélyvízbeugrás Kaposváron negatív eredményt hozott (44%), Pécsen (100%) pozitívat. –itt összefüggés vonható, hogy Pécsen az oktatás elején a diákok elsajátítják a taposás módszerét, így bátrabban közlekednek a vízben. Ugyanakkor Kaposváron 50 méteres medencében is tanulnak úszni, ami a gyerekek szemszögéből ijesztőbb lehet, ezért se mernek beugrani. A gyerekek többségükben (66% Kaposvár, 50,5% Pécs) szeretnének úszóversenyzők lenni. Itt korábbi kutatásokkal ellentétes eredmény alakult ki, ez visszavezethető a sikeres olimpiikonjainkra, eredményeikre, a médiában felkapott szereplésükre. A diákok nagy százaléka venne részt minden testnevelés órán belül úszófoglalkozáson. Itt kiemelném, mint leendő testnevelő tanár, nem célom a testnevelés órák háttérbe szorítása, pusztán kíváncsiságból kérdeztem rá. Igenis fontos hogy a diákok több sportágat elsajátítsanak, minden gyermek tanuljon meg kosárlabdázni, atletizálni stb... ugyanakkor az úszással, más közeggel való megismerkedés fiatal korban igenis számottevő, életmentő lehet.

Kaposvár: 36-40. úszás óra végére a résztvevők 2 úszásnemben minimum 25 métert tudnak leúszni. A város körzetében lévő 17 iskolából 12 vesz részt a mindennapos testnevelés keretein belül a központosított úszásoktatáson. Pécs: 33 általános iskolából 5 iskola veszi igénybe a PTE sportsarnokában, 9 iskola a Hullám Fürdőben zajló úszásoktatásokat. Maradék 19 iskola hol?

Összefoglalás:

Összességében elmondható, hogy a program létrejötté hasznos. Vannak jó elképzelések, de nem teljes.

- Nem minden gyermeknek van lehetősége iskolai keretek közt úszásoktatáson részt venni. (KSH: 5-14 éves gyerekek száma: 972 414 fő) Az elmondások szerint 600 000

diák vesz, részt a tanuljon meg minden gyermek úszni c. programban, ez azt jelenti, hogy 371 000 gyermeknek ma Magyarországon nincs lehetősége az iskolával megtanulni úszni, de akár oktatáson sem részt venni uszoda hiányában. Akik részt vehetnének az oktatásban, azoknak is lehetőségük van kikérővel 5 testnevelés óra helyett hármat teljesíteni.

- A testnevelő tanár nem szakember, kivéve, ha szak specifikus ismeretekkel rendelkezik. Egyébként csak asszisztálhat.
- Úszástudása van egy embernek, ha 200 métert egy úszásnemben leúszik. A heti 1 alkalmas iskolai úszásoktatás elegendő ahhoz, hogy 1-2 úszásnemmel megismerkedjen a diák, egyet elsajátítson.
- A lehetőségekhez mérten az oktatásban résztvevő szakemberek különböző metodikai eljárásokat alkalmaznak, céljuk közös, az alapoktatás révén radikálisan csökkenteni a gyermekeket ért vízbalesetek számát.
- Ahhoz, hogy vizes sportágválasztás történjen, óvodás, kisiskolás (1-2.osztály) korban kell megismertetni a fiattal a vizes közeget, nem pedig 5. osztályban. Itt azok az idősebb diákok, akik eddig is tudtak úszni fognak is, akik pedig nem tudtak, nem feltétlen fogják tudni elsajátítani a rövid idő alatt tanultakat.

További kutatási lehetőségek:

- Régiós, majd országos szintre kiterjeszteni a kutatást.
- Összevetni a hazai eredményeket más hasonló úszásprogrammal rendelkező nemzet eredményeivel.
- Más úszásoktatási metodikák megfigyelése, összehasonlítása esetlegesen a legideálisabb létrehozása.
- Az iskolai úszásprogramba úszni meg tanult fiatalok további követése, bekerülnek-e a Jövő Bajnoki programba? Vagy csak a sportágat évek óta úzőkből áll a bajnoki program?
- A programban beígért célok mennyire valósulnak meg-> kontrol.

Irodalmi hivatkozás

GYÁRFÁS TAMÁS (főszerk.)(2013): A Jövő Bajnokai magyar úszó utánpótlás program. Kiadó: EMMI Sportért Felelős Államtitkárság.

Világháló oldalak

Magyar Úszó Szövetség oldala

<http://musz.hu/>

Nyilatkozatok, videók (2014. március 10.)

http://www.youtube.com/watch?v=7goHg_uoTDI

http://sportgeza.hu/sport/2014/02/27/ennek_jobb_nem_tortenhetett_volna_az_uszassal/

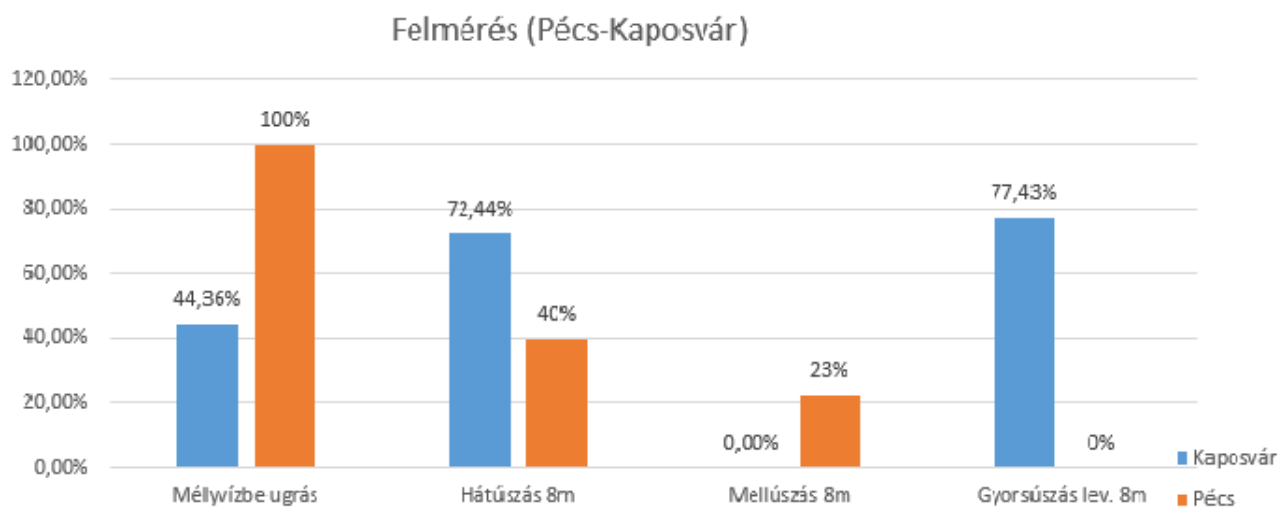
http://www.sporttour.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=122%3Amindegyik_magyar_gyerek_tanuljon_meg_uszni&catid=7%3Ahirek-rendezvenyek&lang=hu

Melléklet

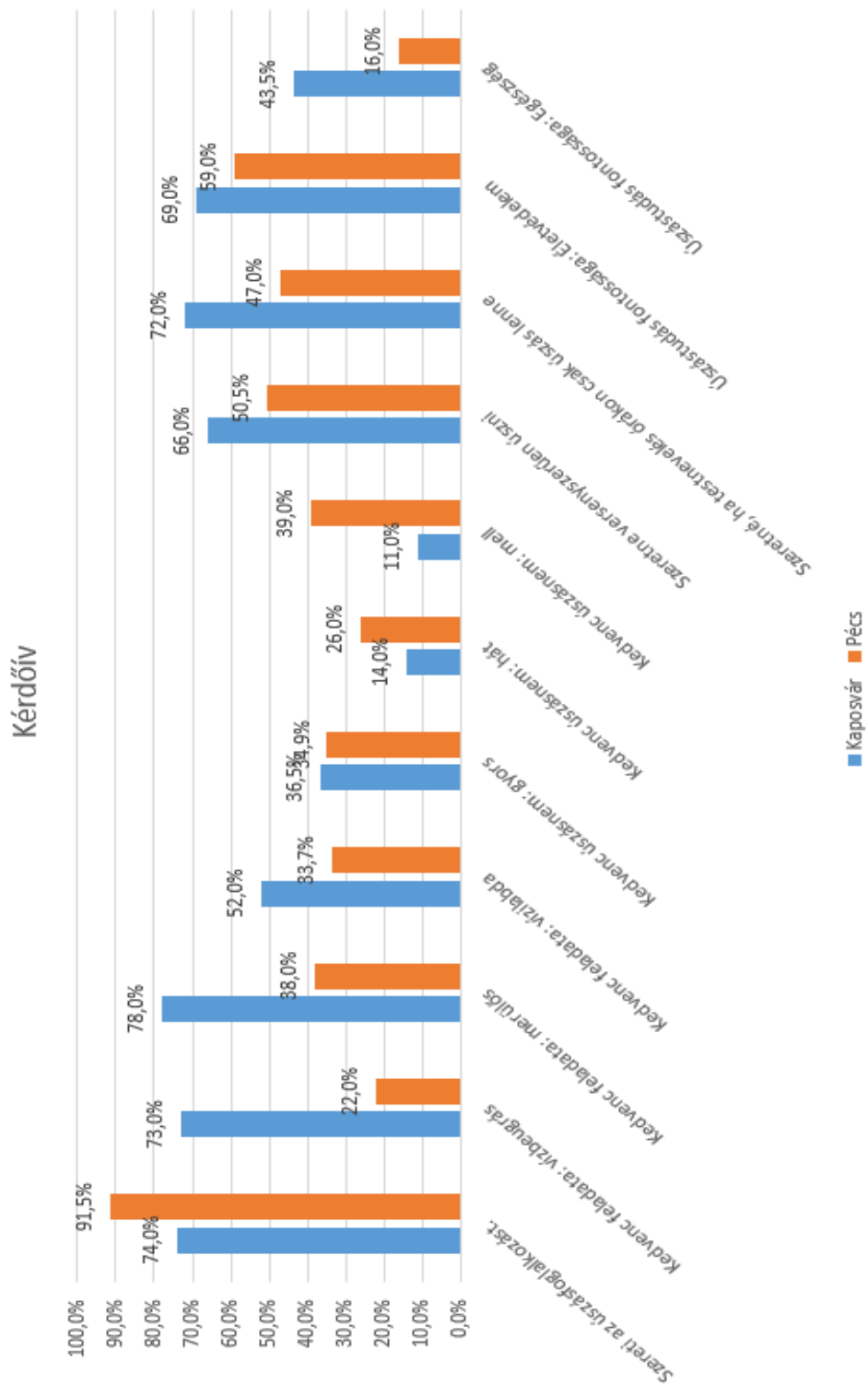
1. Úszás felmérő lap

Magyar Testnevelési Égylet Úszó és Vízisportok Tanácsa																						
Úszás felmérő lap																						
név	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1																						
2																						
3																						
4																						
5																						
6																						
7																						
8																						

2. Felmérés- kiemelt eredmények (2014)

3. Kérdőív – kiemelt eredmények (2014)

Nyilatkozat a pályázó egyéni hozzájárulásáról a pályaműben leírt eredményekhez

Alulírott Kovács Zsófia a dolgozatban leírt munkafolyamatok közül a:

- kérdőívezést
 - felméréseket
 - adatok feldolgozása és kiértékelését
- végeztem el.

A dolgozatot önállóan állítottam össze.

.....

Kovács Zsófia

sk.

Pécs, 2014. július 10.